

Сталінські КАДРИ

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ,
ПРОФКОМУ І МІСЦЕВКОМУ ХАРКІВСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О. М. ГОРЬКОГО

№ 5 (800)

П'ятниця, 18 лютого 1955 р.

Ціна 20 к.

ЧЕРГОВІ ЗАВДАННЯ КОМСОМОЛЬСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Радянський народ з величезним політичним і трудовим піднесенням виконує завдання, поставлені перед ним Комуністичною партією і Радянським урядом, рішення, прийняті другою сесією Верховної Ради СРСР. Безперечно зростає соціалістичне виробництво потребує багато висококваліфікованих спеціалістів з різних галузей знання. У зв'язку з цим перед вищими навчальними закладами стоять відповідальні завдання — підготувати молодих спеціалістів, які б добре знали свою справу, активних будівників комунізму.

Комуністична партія і Радянський уряд приділяють багато уваги питанню підготовки повноцінних кадрів, озброєних найпередовішою в світі марксистсько-ленінською наукою, кадрів, здатних творчо, самостійно вирішувати сучасні виробничі і наукові завдання.

Великі, почесні обов'язки щодо виховання таких кадрів покладені на комсомольські організації вузів і, зокрема, на нашу університетську організацію.

Комсомольці університету повинні бути першими помічниками партійної організації і ректорату в їх великій і відповідальній роботі. Ми не повинні забувати на жодну хвилину про ту велику відповідальність, яка лежить на нас, на передовому загоні молоді за кожного молодого фахівця, що виходить зі стін університету з путівкою в життя.

В минулому семестрі комсомольська організація університету провела значну роботу в справі боротьби за дальше підвищення успішності студентів.

Зимова екзаменаційна сесія показала, що студентський колектив університету багато зробив для того, щоб якомога глибше оволодіти теоретичними знаннями і практичними навиками. Більшість студентів показала на екзаменах ґрунтовні знання. Абсолютна успішність зросла з 93,1% у зимову сесію 1953/54 навчального року, до 94,8% у зимову сесію 1954/1955 року. Кращих наслідків домоглися біологічний, економічний та історичний факультети. Комсомольські організації цих факультетів спрямували свою роботу на вирішення головного завдання — підвищення успішності, і багато в чому допомогли деканатам і партійним організаціям факультетів.

Однак, не зважаючи на деяке зростання проценту успішності в цілому по університету, не можна пройти повз того факту, що в університеті 166 студентів мають академічну заборгованість. 3,7% від загальної кількості студентів не встигають на фізико-математичному факультеті, 3% — на хімічному і т. д. У нас є такі студенти, як Тарасенко, Кравченко, Трунов та ін. (хімфак), Мерісов, Третяк (фізмат), Лаврушок (геологічний факультет) та інші, які систематично, майже під час кожної екзаменаційної сесії одержують незадовільні оцінки. Комсомольські бюро фізмату, хім-

факу, факультету романо-германської філології мало уваги приділяли академічній роботі.

Зовсім недостатньо уваги з боку комсомольських бюро факультетів приділялося в цьому семестрі студентам перших курсів. Внаслідок цього 47 першокурсників мають зараз академічну заборгованість. Першочергове завдання комсомольських організацій — допомогти відстаючим студентам виправити становище і ліквідувати академічну заборгованість.

На початку цього навчального року в університеті були створені комсомольські бюро груп. Комсомольським групам були надані права первинних комсомольських організацій. Але і в цьому питанні у нас був ряд помилок. Практика показала, що на ряді факультетів (наприклад, біологічному) немає рації створювати комсомольські бюро груп через те, що група там нараховує 8—12 комсомольців. Зрозуміло, що з роботою тут впроваджується один комсорг. Зараз ЦК ЛКСМУ надав комітетові ЛКСМУ університету право створювати бюро в групах, з врахуванням специфіки цих груп.

Комсомольські бюро груп зараз повинні серйозно взятися за учбово-виховну роботу в своїх колективах, налагодити її так, щоб жоден комсомолец не залишився поза впливом комсомольської організації.

Політико-виховна робота — найважливіша діяльність діяльності комсомольських організацій. Від її рівня залежить і рівень успішності, і рівень дисципліни. Але не всі комсомольські керівники це розуміють. Погано поставлена робота на третьому курсі економфаку (секретар КСМ бюро тов. Сараєва), в першій групі першого курсу істфаку (секретар КСМ бюро тов. Чидуганова) та деяких інших. Незадовільно поставлена політико-виховна робота в ґуртожитках, в чому винні як комітет ЛКСМУ, так і комсомольські бюро факультетів.

Поряд з загальним піднесенням політико-виховної роботи комсомольські організації факультетів повинні зараз особливо увагу приділити роботі серед випускників.

У нас, як правило, п'ятикурсники не залучаються до громадської роботи, виховна робота серед них проводиться слабо. А саме на комсомольських організаціях лежить відповідальність за те, щоб всі випускники, як один, поїхали працювати туди, де вони потрібні нашій державі.

19 лютого відбудуться збори комсомольського активу університету. На цих зборах активісти повинні обговорити всі ці важливі питання комсомольської роботи і одразу ж після цього спрямувати всі свої зусилля до вирішення тих завдань, які поставила перед ними рідна Комуністична партія.

В. ДОВГАЛІЙ,
секретар комітету ЛКСМУ університету.

ЗБОРИ КОМСОМОЛЬСЬКОГО АКТИВУ

19 лютого, о 20 годині, в Ленінській аудиторії відбудуться загальноуніверситетські збори комсомольського активу.

Комітет ЛКСМУ.

До уваги читачів „Сталінських кадрів“

Конференція читачів багатотиражки „Сталінські кадри“ відбудеться у п'ятницю, 4 березня, о 20 годині, в Ленінській аудиторії.

Колектив університету одностайно схвалює рішення другої сесії Верховної Ради СРСР (Мітинги на факультетах)

Разом з усім радянським народом колектив університету гаряче схвалює історичні рішення Верховної Ради СРСР, прийняті на останній сесії. На минулому тижні на всіх факультетах відбулися мітинги з приводу обговорення Декларації Верховної Ради СРСР, що була прийнята 9 лютого 1955 р. Нижче ми друкуємо матеріали з цих мітингів.

Тісніше згуртуватися навколо Комуністичної партії і Радянського уряду

Аудиторія ім. Мечнікова була переповнена. Професори, викладачі і студенти біологічного і економічного факультетів зібралися сюди на мітинг, присвячений обговоренню Декларації Верховної Ради СРСР, прийнятої 2-ою сесією 9 лютого 1955 року. Після короткого вступного слова декана біологічного факультету доц. Г. І. Семененка, заступник секретаря партбюро біофаку Н. Д. Тимашев зачитує Декларацію. Потім почали виступати учасники мітингу.

— Радянський народ, — сказав у своєму виступі доц. М. П. Воловик, — тісно згуртований навколо Комуністичної партії, впевнено йде до комунізму. Але для досягнення цієї великої мети нам потрібний мир. Саме тому наш уряд проводить політику мирного співіснування і співробітництва всіх народів світу, незалежно від їх суспільного і державного ладу.

— Реакційні кола США, навпаки, проводять політику воєнних провокацій, гонки озброєнь, розв'язування нової світової війни. Але нема сумніву в тому, що така політика приречена на провал.

— Я закликаю колективи економічного і біологічного факультетів, — закінчує свій виступ М. П. Воловик, — ще тісніше згуртуватися навколо рідної Комуністичної партії і новими трудовими перемогами відповісти на підступи ворогів миру.

Студент економічного факультету т. Новосьолов сказав у своєму виступі, що весь радянський народ гаряче схвалює зовнішню політику Радянського уряду. Він

говорить про виключну провідну роль СРСР у боротьбі за мир і послаблення міжнародного напруження і закликає постійно зміцнювати могутність і обороноздатність нашої Батьківщини.

На мітингу виступили також доценти Г. Л. Шкорбаков і Б. В. Поклонський. Учасники мітингу одностайно прийняли резолюцію, в якій говориться, що колективи біологічного і економічного факультетів підтримують і схвалюють зовнішню політику Радянського Союзу, викладену в доповіді товарища В. М. Молотова і Декларацію Верховної Ради СРСР.

За мир між народами

12 лютого в Ленінській аудиторії відбувся мітинг професорсько-викладацького складу, студентів, аспірантів і технічних працівників фізико-математичного і радіофізичного факультетів, присвячений обговоренню Декларації Верховної Ради СРСР.

Учасники мітингу заслухали Декларацію до всіх народів світу і парламентів всіх країн, яку зачитав заступник декана фізико-математичного факультету Г. Є. Кривець.

При обговоренні Декларації виступили проф. Б. Я. Пінес, доц. В. І. Хоткевич, ст. викладач Л. М. П'ятигорський, аспірант Богдан, студенти Манжелей, Генкін, Забара.

Всі виступаючі підтримали Декларацію, говорили, що вона є важливим документом в боротьбі проти сил агресії і війни.

Учасники мітингу одностайно прийняли резолюцію, в якій схвалюється зовнішня політика Радянського уряду.

Слово колективу історичного факультету

В той же день відбувся мітинг студентів і професорсько-викладацького складу історичного факультету, присвячений рішенням другої сесії Верховної Ради СРСР.

Після того, як була прочитана Декларація Верховної Ради СРСР, почали виступати викладачі та студенти факультету.

Студент В. Чугуєнко у своєму виступі сказав:

— В той час, як імперіалісти США і Англії готують нову світову війну, народи табору миру, демократії і соціалізму гнівно засуджують загарбницькі наміри претендентів на світове панування і сповнені рішучості відстояти справу миру у всьому світі. Ми, радянські студенти, гаряче схвалюємо і підтримуємо історичну Декларацію Верховної Ради Союзу РСР.

Доц. В. О. Гольденберг закликав колектив факультету одностайно підтримати історичну Декларацію Верховної Ради СРСР і у відповідь на цей історичний документ ще наполегливіше і глибше оволодівати знаннями, активніше брати участь у громадській роботі.

Після закінчення мітингу колектив студентів і викладачів істфаку одностайно прийняв резолюцію, яка закликає всіх студентів гаряче підтримати Декларацію Верховної Ради СРСР і активно відстоювати справу миру і безпеки народів всіх країн.

Гаряче схвалили Декларацію Верховної Ради на своїх мітингах колективи філологічного, геологічного, географічного факультетів, факультету романо-германської філології, Центральної наукової і учбової бібліотек ХДУ. Резолюції цих мітингів прийняті єдиним прагненням — докласти всіх сил для збереження миру і зміцнення обороноздатності нашої великої Батьківщини.

Подгорний Микола Вікторович

КАНДИДАТ У ДЕПУТАТИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР ВІД ХАРКІВСЬКОГО ДЗЕРЖИНСЬКОГО ВИБОРЧОГО ОКРУГУ № 346

Микола Вікторович Подгорний — другий секретар і член Президії ЦК КП України — народився в 1903 році в сім'ї робітника-ливарника Харківського машинобудівного заводу Полтавської області.

Закінчивши школу в 1918 році, тов. Подгорний працює в Харківських головних механічних майстернях. У 1921 році тов. Подгорний був одним з ініціаторів створення комсомольської організації в м. Харків. До 1923 року він працює секретарем Харківського райкому комсомолу.

У 1923 році Миколу Вікторовича командують на робітфак, а в 1931 року він закінчує Київський технологічний інститут імені Мікояна.

У 1930 році Микола Вікторович Подгорний вступає в ряди Комуністичної партії Радянського Союзу.

Після закінчення інституту Микола Вікторович до 1933 року працює на Андрушівському цукровому заводі Житомирської області старшим помічником головного інженера.

З 1933 по 1935 рік тов. Подгорний — заступник головного інженера Монастирищенського цукрового заводу Вінницької області, а згодом головний інженер Кожанського цукрового заводу Київської області.

З 1937 по 1939 рік тов. Подгорний працює головним інженером спочатку Вінницького, а потім Кам'янець-Подільського цукротрестів.

У лютому 1939 року Миколу Вікторовича Подгорного призначено заступником Народного комісара харчової промисловості Української РСР, а через рік — заступником Народного комісара харчової промисловості СРСР.

Під час Великої Вітчизняної війни тов. Подгорний працював директором Московського технологічного інституту харчової промисловості, а з травня 1944 року його знову призначено заступником Народного комісара харчової промисловості УРСР.

В квітні 1946 року тов. Подгорний був затверджений постійним представником Української РСР при Уряді СРСР в Москві, де він працював до травня 1950 року.

З 1950 по 1953 рік тов. Подгорний працює першим секретарем Харківського обкому КП України.

У серпні 1953 року тов. Подгорний обраний другим секретарем Центрального Комітету КП України.

Микола Вікторович Подгорний був обраний депутатом Верховної Ради Української РСР другого і третього скликання, а також членом Президії Верховної Ради Української РСР третього скликання. У березні 1954 року тов. Подгорного обрано депутатом Верховної Ради СРСР.

На XVII і XVIII з'їздах Комуністичної партії України тов. Подгорного обрано членом ЦК КП України.

На XIX з'їзді КПРС тов. Подгорний був обраний членом Центральної Ревізійної комісії Комуністичної партії Радянського Союзу.

Радянський уряд, високо оцінивши заслуги Миколи Вікторовича Подгорного перед Батьківщиною, нагородив його орденом Трудового Червоного Прапора і п'ятьма медалями.

Виборці Харківського-Дзержинського округу № 346 висунули Миколу Вікторовича Подгорного кандидатом у депутати Верховної Ради Української РСР.

Окружна виборча комісія Харківського-Дзержинського виборчого округу № 346 зареєструвала тов. Подгорного Миколу Вікторовича кандидатом у депутати Верховної Ради Української РСР.

Підвищити відповідальність агітаторів

На виборчій дільниці № 33, що міститься у приміщенні студентського гуртожитку на Шатилівці, провадиться велика агітаційно-масова робота. Агітатори відвідують виборців, проводять з ними бесіди; в агітпункті проходять вечори, концерти, лекції, кіно.

Велика робота проводиться і по організації своєчасної перевірки виборців в списках. З 2270 чоловік, що обирають на цій виборчій дільниці, до 13 лютого перевірилося вже 1850. Ряд агітаторів, як наприклад, тт. Мушкіна, Нестеренко, Токарева, Богданова та ін. сумлінно ставляться до своїх обов'язків, часто бувають у виборців і досягли майже 100 процентної перевірки їх у списках.

Але поруч з цими товаришами є агітатори, які байдужо ставляться до своїх обов'язків, рідко відвідують виборців, не проводять бесід. Цілком зрозуміло, що люди, серед яких ці агітатори повинні проводити роботу, майже не бувають в агітпункті і досі не перевірилися в списках. Так, агітатор Чебанова за весь час лише двічі відвідала виборців, а Ремер була в них лише один раз. Жодної бесіди не провели тт. Ремер, Васильєв, Можарова, Щегалева. В значній мірі на роботі агітколективу негативно відбивається той факт, що досі не з'ясовано питання із завідуванням агітпунктом.

Основне завдання, яке зараз стоїть перед нашим агітколективом, — мобілізувати всі сили для того, щоб усунути всі організаційні недоліки, підвищити активність і відповідальність кожного агітатора.

А. РЯЗАНЦЕВА,
заступник завідувачого агітпунктом.

НА ВИБОРЧІЙ ДІЛЬНИЦІ № 10

На виборчій дільниці № 10 (Клочківська вул., № 50) працює агітколектив філологічного, географічного і геологічного факультетів.

Свою діяльність агітколектив розпочав 11 січня 1955 року. За цей час проведена значна робота по складенню списків виборців і по їх перевірці. Краще цю організаційну роботу провели філологи завдяки активності їх старшого агітатора доц. М. Ю. Епштейна і аспірантів тт. Франчук, Бабенко, Широкоград, Осипової, Маршевої, які багато працюють з своїми агітаторами, контролюють їх роботу і допомагають їм.

Протягом всього часу агітатори з різних питань 544 рази відвідали виборців. Агітатори-філологи провели 175 бесід, географи — 68, геологи — 19. З 8 лютого почали провадити агітацію за кандидатів. Агітатори розповідають виборцям про життєвий шлях товаришів М. В. Подгорного (кандидата в депутати до Верховної Ради), М. М. Жданова (до Обласної Ради). Зараз ми одержали біографії кандидатів у депутати до міської Ради товаришів М. П. Барабашова і Ю. Ф. Буخالова та до Райради тт. Г. І. Горностаєвої, М. П. Воловика та ін. і почали знайомити з ними агітаторів. Біографії кандидатів у депутати вивішено в агітпункті, зроблено папку цих біографій.

Інструктажі агітаторів провадять викладачі наших факультетів. Хочеться відзначити змістовний і продуманий інструктаж тов. Гука на тему «Про господарчі та культурні досягнення Радянської України».

Крім роботи на квартирах виборців агітатори запрошують їх на доповіді і лекції, що проводяться в приміщенні агітпункту. Викладачі К. С. Усенко (геологічний факультет), М. К. Колісник, студент В. Харитонов (історичний

факультет), провели на агітпункті цікаві доповіді і лекції. Добре пройшов звіт депутатів міської Ради і районної Ради, під час якого аудиторії були переповнені, що свідчить про хорошу підготовку роботу, проведену з виборцями.

Треба відзначити сумлінну роботу агітаторів тт. Дженкової, Будиги, Сумченко, Соловйової та інших — філологічний факультет; тт. Симановського, Сальникової, Кузнецової та інших — географічний факультет; тт. Штовфана, Зобкова, Сафонова — геологічний факультет.

Але в нашій роботі є ще багато недоліків. Треба відзначити, що партійна і комсомольська організації геологічного факультету не забезпечили систематичної роботи агітаторів під час канікул.

Лише в лютому почали працювати агітатори-філологи: Конотоп, Булгакова, Шевченко, Усенко та інші. І досі не приступили до роботи агітатори Гузєєва, Конова, Живов (геологічний факультет), Красильщикова, Зуб (географічний факультет), тільки один раз були у виборців агітатори Булгакова, Усенко, Сотнікова (філологічний факультет) та більшість агітаторів геологічного факультету.

На мою думку, комсомольці організації всіх трьох факультетів не досить уважно підійшли до добору агітаторів, недостатньо контролюють їх роботу, не підтримують зв'язку з керівниками агітколективу, рідко бувають на агітпункті, на інструктажах агітаторів.

До виборів залишилися лічені дні. Зараз вся увага агітколективу спрямована на популяризацію рішень січневого Пленуму ЦК КПРС, сесії Верховної Ради СРСР та агітації за кандидатів, зустрічі з якими відбуваються цими днями в приміщенні агітпункту.

М. КЕНІГСБЕРГ.

Про роботу агітколективу істфаку

Початок виборчої кампанії збігся в нас, студентів, з екзаменаційною сесією і канікулами.

Для роботи під час канікул залишалось лише 14 агітаторів. Комсомолки В. Педан і Є. Крячко самі запропонували свою допомогу агітаторам. Кожному з агітаторів, що залишилися, довелось працювати за 3—4 чоловік. Більшість з них добре виконували свої обов'язки. Це люди, які до навчання і до громадської роботи завжди ставляться серйозно, по-комсомольськи: І. Кобзар, Є. Крячко, В. Ковальова, З. Ге-

расімова, В. Філіпова, Л. Мацкеєва, В. Педан, Є. Валуєва.

Вони часто відвідували виборців, проводили бесіди, систематично чергували на агітпункті, незважаючи на те, що деяким, як наприклад, Є. Крячко, І. Кобзар доводилося їздити здалеку. Вони сумлінно виконували свій обов'язок. Це необхідно відзначити, саме тому, що ряд комсомольців-агітаторів забули про це. Так, наприклад, комсомолки Н. Браславська, В. Гуляєва, будучи в Харкові на канікулах і знаючи, що їх товаришам доводиться працювати у складних умо-

вах, не з'явилися на агітпункт. Перший тиждень канікул зовсім не працювали комсомолки Л. Сало, Р. Лук'яченко, В. Кришинева. Погано працював агітатор К. Коваленко.

Зараз наступив вирішальний період у виборчій кампанії, і всі агітатори, пам'ятаючи, що від їх роботи в багатому чому залежить успіх цієї важливої державної справи, повинні врахувати всі недоліки, активно, по-комсомольськи взятися за роботу.

Ю. ШИЛОВЦЕВ,
ст. агітатор історичного ф-ту.

НАРИС

Інна Кобзар — агітатор

Лекції закінчилися, і студенти веселою, гомінкою юр-

відмітилась, не потурбувалась про це. Чому? Потріб-

— Не хвилюйтесь, я все зроблю. Видужуйте...

І Інна уже йде до іншої квартири, щоб дізнатись про справи своїх виборців, розповісти про кандидатів у де-

— Кого ж ви будете агітувати: мене? Ну, агітуйте...

І неуважне слухання першої Інниної розповіді.

Та це не зупинило Інну. Вона ще старанніше, ще наполегливіше взялась за свою роботу. Готуючись до бесід, вона довгими вечорами просиджувала над газетами й журналами в кабінеті Основ'янського парткому (вона мешкає на Основі), робила виписки, складала план бесіди. Потім приїздила до Харкова і поспішала до своїх виборців. І тепер, розповідаючи виборцям про 50-річчя першої російської революції, наводячи цікаві факти і приклади з історії героїчної революційної боротьби народів нашої країни, Інна з радістю помічала, з яким задоволенням і цікавістю слухали її виборці, з якою повагою дивилися вони на свого агітатора. І непомітно розповідь переходила в дружню, невимушену, сердечну розмову.

Інна на власному досвіді переконалася в тому, що тільки тоді, коли добре під-

готується до бесіди, коли заздалегідь передбачить усі, як здається на перший погляд, дрібниці, тільки тоді бесіда буде змістовною й цікавою і принесе користь.

Інна відвідує семінари агітаторів, і вони завжди дають їй щось нове, корисне. Коли виникає якесь утруднення, Інна звертається за допомогою до старшого агітатора і обов'язково доведе почату справу до кінця. Така вже в неї вдача: робити все серйозно, акуратно і точно. Цього правила неухильно дотримується Інна і у навчанні. З перших же днів навчання в університеті вона зарекомендувала себе хорошою студенткою, наполегливою і невтомною, завжди активною в громадській роботі, чуйною і щирою у товаристві.

...Вечір. Місто залите яскравими електричними вогнями. Під дугами трамваїв виникають сині спалахи. А по вулиці Данілевського, до будинку № 6 поспішає Інна Кобзар, агітатор.

І. БАБЕНКО.

СІЧНЕВО-ЛЮТНЕВІ ПОДІЇ 1905 РОКУ В ХАРКІВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Революційна криза в Росії кінця XIX — початку XX сторіччя переросла на початку 1905 року в буржуазно-демократичну революцію.

Революція, що почалася 9 січня 1905 року, з перших же днів набула загальнонародного характеру. На чолі революційного народу виступала Комуністична партія, створена великим Леніном. Гегемоном і головною рушійною силою революції був пролетаріат, що згуртував навколо себе селянські маси і вів їх за собою. Революційні настрої охопили студентську молодь і демократичну інтелігенцію.

Яскравою ілюстрацією впливу революційної боротьби пролетаріату на демократичне студентство є січнево-лютевні події 1905 р. в Харківському університеті.

«Кривава неділя» викликала могутню хвилю пролетарського страйкового руху по всій країні. Слідом за пролетаріатом Петербургу і Москви масовими страйками відповіли на криваве злочинництво царя і робітники України.

В Харкові центром страйкової боротьби став паровозобудівельний завод. Тут 17 січня відбувся бурхливий мітинг протесту, а 25 січня спалахнув страйк. Через кілька днів політичними страйками були охоплені вже всі великі підприємства міста. В лютому під керівництвом Харківського більшовицької групи «Вперед» революційна боротьба харківських робітників ще більше посилюється.

Могутній розмах страйкової боротьби пролетаріату, діяльність більшовицьких надалі революційних настроїв і студентству.

В середині січня, після повернення студентів з канікул, в університеті з'явилися у великій кількості революційні прокламації, що закликали студентів до активних демонстрацій протесту проти кривавого злочинництва самодержавства. Члени університетської інспекції зробили спробу зірвати зі стін ці прокламації. Але, як доносив попечитель учбової округи міністру освіти, студенти «зусіли їх свистом і іншими знаками засудження, а потім почали безпосередньо чинити опір спробам інспекції знати вивішувати відозви і тому довелося ці спроби припинити».

17 січня молодь, що навчалася в різних учбових закладах міста, організувала антиярдову демонстрацію. Демонстрація повинна була відбутися під час урочистих зборів, присвячених сторіччю університету. Дізнавшись про підготовку демонстрації, ректор скасував урочистий акт, а губернатор наказав відкласти призначений на цей день музично-танцювальний вечір. Але увечері 17 січня студенти всіх трьох учбових закладів зібралися біля будинку дворянських зборів і провели демонстрацію. Звідси у зв'язку з появою поліції вони перейшли в оперний театр. Після закінчення вистави тут відбувся революційний мітинг, на якому студенти прийняли рішення — розпочати загальний страйк з обструкцією.

□
В. АСТАХОВ,
кандидат історичних наук.
□

галлий страйк з обструкцією. Наступного дня в університеті і в обох існуючих тоді в Харкові інститутах з'явилися листки з резолюцією про страйк, а також відбулися студентські сходки, які ствердили рішення студентського мітингу 17 січня.

Лекції 18, 19, 20 і 21 січня в університеті проходили при мізерно малій кількості студентів. Протестуючи проти звичайної розправи уряду с неозброєним народом, все більш проймаючись революційним духом, студенти університету, разом із студентами інших вищих учбових закладів міста вимагали негайного припинення війни, негайного скликання Установчих зборів на основі загального, прямого, рівного і таємного голосування для осіб, що досягли 20 років, незалежно від статі, національності і релігії; здійснення, як попередніх умов: свободи совісті, слова, друку, зборів, спілок, недоторканості особи, повернення всіх потерпілих за політичні і релігійні переконання.

Студенти вказували, що у випадку незадоволення цих вимог, вони вважають «за необхідне перейти до активної боротьби з урядом».

Активну роль у розробці студентами цих політичних вимог відіграв студент М. Доброхотов, який пізніше увійшов до складу Харківського більшовицького комітету.

Прагнучи запобігти далішнім виступам студентів, Рада університету на нічному засіданні 21 січня постановила просити дозволу міністерства на тимчасове припинення занять на 2 тижні, сподіваючись досягти за цей час припинення студентського руху. Але в обстановці все більш зростаючої революційної хвилі припинити студентські виступи і відновити нормальний хід занять виявилось неможливим.

На початку лютого студенти Харківського університету, а потім студенти технологічного і ветеринарного інститутів приєдналися до всеросійського студентського страйку протесту проти розстрілу робітників 9 січня. З 1700 студентів університету на запрошення ректора продовжити заняття відгукнулося лише 52.

Припинивши заняття і включившись у всеросійський студентський страйк протесту, студенти Харкова вимагали офіційно дозволити загальностудентські сходки, «для з'ясування становища, яке зараз створилося». На початку лютого попечитель доносив міністру освіти: «Сьогодні о 1 годині дня перед університетом зібралося близько 1000 студентів вищих учбових закладів з вимогою — дозволити загальні сходки, настрої дуже неспокійні. Прошу негайного розпорядження, я не маю змоги підтримувати непевне становище».

Найакане рішучістю і одностайністю студентів, безсиле щось зробити, учбове начальство було змушене дати змогу самим студентам вирішити питання про відновлення занять. Міністр у відповідь на телеграму попечителя і клопотання університетської ради був змушений надати попечителю право дозволу студентських зборів. Під впливом більшовицької агітації 9 лютого об 11 годині дня в актовому залі університету відбулася студентська сходка.

На ній були присутні близько 70 процентів студентів університету. Після бурхливого обговорення питання про ставлення студентів до сучасних подій і рішення питання про припинення занять до 1 вересня абсолютною більшістю (1088 проти 7, при 27, що утрималися) була прийнята велика резолюція, в якій писалося: «Оголошуючи себе цілком солідарними з борцями за політичне звільнення Росії, вважаємо, що боротьба російського народу з урядом, яка досягла вже значного напруження, повинна незмінно продовжуватися до того часу, поки світі принципи політичної свободи і рівності рішуче не переможеуть свавілля і насильство деспотичного режиму... Ми, студенти, постановляємо, що університет повинен бути закритим аж до зміни існуючого режиму».

Далі в резолюції висувалася вимога скликання Установчих зборів на основі загальних, рівних і прямих виборів і містився ряд окремих вимог студентів. Сходка на закінчення постановила визнати прийнятну резолюцію обов'язковою для всіх студентів університету. 9 лютого аналогічна сходка відбулася в технологічному інституті, а 10 лютого — у ветеринарному. Під тиском студентських сходок учбове начальство змушене було зробити формальну заяву про нову відстрочку занять.

Заняття в університеті припинилися на півтора роки, а його вихованці взяли активну участь у бурхливих політичних подіях наростаючої революції.

Одностайний виступ студентів Харкова і Харківського університету в січні-лютому 1905 року, різкий політичний характер цього масового виступу, який проходив у зв'язку із загальноросійським студентським страйком протесту і спирався на могутнє піднесення пролетарського руху, — показав готовність демократичної частини студентства до боротьби за загальнонародні інтереси. Але для того, щоб політична активність демократичного студентства, його ненависть до самодержавства вилилися в дійсну участь у збройній боротьбі пролетаріату проти царизму, потрібна була тривала і наполеглива робота серед студентської молоді. Рішення важливого завдання — залучення широких студентських мас в русло загальнореволюційної боротьби з царською монархією під прапором пролетаріату було пов'язане в Харкові з діяльністю більшовицької групи «Вперед», створеної тут в кінці січня 1905 р.

ФЕЙЛЕТОН

ОСОБА НЕЗВИЧАЙНА

(драма на 6 картин з епілогом)

Діючі особи:

ЛАВРУСЮК Герман Васильович, 20 років, студент 2 курсу геологічного факультету.

В епізодах: проректор по учбовій частині, студенти, автори цього фейлетону.

КАРТИНА ПЕРША.

(Репетиційний зал ХДУ. Чутися сопрано):

— Уж полночь близится, а Германа все нет...

(Це драмколектив чекає Германа Лаврусюка, який запізнюється на репетицію).

КАРТИНА ДРУГА

(Площа Тевелева. Чекаючи таксі, на стоянці, з величезною папкою в руках страждає Лаврусюк. Але ось підійшла машина).

Лаврусюк (недбайливо, шоферу): В держуніверситет. Головного корпусу. Скоріше, голубчику, поспішаю.

КАРТИНА ТРЕТЯ

(Репетиційний зал ХДУ. За вікном чути криплий звук автомобільного сигналу. Через хвилину з'являється Лаврусюк).

Лаврусюк: Привіт, товариші! Затримався. Мене викликали на перегляд нового спектаклю в театр ім. Шевченка. Так, що в нас? А-а, репетиція естрадного огляду. Ну, можемо починати: я готовий!

КАРТИНА ЧЕТВЕРТА

(Профком. За столом голови сидить Лаврусюк. Несміливо входить однокурсник нашого героя).

Однокурсник (побачивши Германа): Геро! Привіт. Допоможи дістати квиток, на новорічний вечір!

Рис. Ю. КИСЛИЦІНА.

Лаврусюк (роздратовано): Час вже знати, що я не Гера, а Герман. Добридень. І взагалі у вас на факультеті Германа вже нема. Є секретар правління клубу ХДУ, і я вам офіційно заявляю: квитків нема і не передбачається. До побачення.

КАРТИНА П'ЯТА

(Там же).

Лаврусюк (бере телефонну трубку): Комутатор, дайте місто.

(Клада трубку. Пауза)

(Знову, з наростаючим роздратуванням):

— Алло, я вас прохав місто!

(Клада трубку. Пауза).

— (Нервово). Алло! Комутатор! Я ще довго буду чекати місто?! (Пауза). Давайте.

(Набирає номер)

— Деканат геологічного факультету? Це говорять з профкому. Сьогодні у нас повинен відбутися відповідальний концерт на

підшефному заводі. І тому профком прохає відпустити з лекції студента Лаврусюка.

(У профком входить голова правління клубу. Герман швидко кидає трубку).

Голова: Герман? А чому ти не на лекції?

Лаврусюк (поважно поправляючи галстук-«метелик», недбайливо): А в нас сьогодні лекцій нема.

(Завіса опускається. Антракт. Глядачі обмінюються враженнями).

1-й глядач: Лаврусюк — це хто? Студент 2 курсу геологічного факультету?

2-й глядач: Так. Ви знаєте, шановний колего, це мій студент. Сумно, але факт. Він абсолютно не знайомий з палеонтологією. Так, так, змушений був поставити йому двійку.

3-й глядач: З фізики в нього також два.

1-й глядач: Лаврусюк — це такий, невеличкий на зріст?..

4-й глядач: Не пам'ятаю, він так давно був на моїх лекціях.

(Гасне світло. Спектакль продовжується).

КАРТИНА ШОСТА

(Одна з аудиторій геологічного факультету. Вечір. Група студентів. На стільці, розвалившись з лоською в руках, сидить Лаврусюк).

Лаврусюк: Товариші! Справа в тому, що геологічний факультет повинен мати свій драмколектив. Керувати ним буду Я. З цієї справи Я знайомий. Нещодавно Я відзначав 15-річний ювілей своєї театральної діяльності. До речі, ви всі мабуть, бачили спектакль університетського драмколективу «Небезпечний супутник». Так ось: ставив його Я разом з режисером Вороновим. Я беру уроки акторської майстерності у народного артиста УРСР Антоновича. Пам'ятаєте, прийжджав Малий театр? Так Я казав Дороніну, що роль Селіхова у вищезгаданій п'єсі йому не можна було грати. Це не його амплуа. Курочкин — ось це для нього.

(Входить дівчина).

Дівчина: Це драмгурток? Я хотіла б...

Лаврусюк (запалюючи люльку): Гм... А ви раніш (кашляє, аудиторія наповнюється димом) де-небудь (кашляє) прали? Гм... Ви могли б мені що-небудь прочитати? (Закладає ногу на ногу).

Дівчина: Я не знаю...

Лаврусюк: Я особисто (кашляє, ховає люльку) читаю (Ломоносова. Сам пише. До речі, ви не читали моїх творів?)

ЕПІЛОГ

(Кабінет проректора по учбовій частині. Навшильках, напівзгнітувшись, входить — вже не секретар правління клубу — Герман Лаврусюк).

Проректор: Що?! Знову переоснащення?! У який це раз?! Не дозволяю!

Лаврусюк: Я... Я... Я... Ви, вва... Вва... Вам... Вас... Мені... Я...

(ЗАВІСА)

1-й автор: Ну, як спектакль? 2-й автор: Почекаємо рецензії комсомольського бюро геологічного факультету.

А. ВОЛОВИК,
В. ЛЕБЕДЬ.

Редактор Г. ПОПОВ.

В МОСКОВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

(По сторінках багатотиражної газети «Московский университет»)

В ЮВІЛЕЙНІЙ КОМІСІЇ

На черговому засіданні ювілейної комісії Московського університету була прослухана доповідь директора будинку культури М. Судакова «Про завдання художньої самодіяльності у зв'язку з підготовкою святкування 200-річчя МДУ».

В плані самодіяльних виступів, розроблених Художньою Радою університету, передбачається проведення з 7 по 15 травня ювілейних концертів і спектаклів. Вісім будуть показані спектаклі драматичного ко-

лективу МДУ: «Вони знали Маяковського» Катаняна, «Горе з розуму» Грибоедова, «Юність батьків» Горбатова і ін. Будуть поставлені також опера Фомина «Мірошник, чарівник, дурисвіт і сват» і хореографічні спектаклі «Молодість нашої країни», «Наші друзі», «Минуле і сучасне МДУ».

Студенти університету виступатимуть у Будинку культури і клубах Московського університету, на промислових підприємствах Москви, у військових частинах, підшефних колгоспах із звітними концертами художньої самодіяльності.

КАФЕДРА ГОТУЄТЬСЯ ДО ЮВІЛЕЮ

Кафедра міжнародного права МДУ готується до 200-річчя Московського університету. Уже здано у видавництво статтю «Історія кафедри міжнародного права Московського університету за 200 років його існування», написана видатним вченим в галузі міжнародного права професором В. Е. Грабарем і доцентом кафедри Е. М. Фабриковим.

Кафедра бере активну участь у підготовці студентів юридичного факультету для загальноуніверситетської виставки. На стенді будуть представлені праці вчених кафедр

і визначних теоретиків в галузі міжнародного права — книга А. Я. Вишинського «Питання міжнародного права і міжнародної політики», праці професора Ф. І. Кожевникова «Російська держава і міжнародне право» і ін.

Наприкінці грудня 1954 року відбулося поширене засідання кафедри, на якому обговорювалася книга професора Ф. І. Кожевникова «Велика Вітчизняна війна Радянського Союзу і деякі питання міжнародного права». На обговоренні були підбиті підсумки науково-дослідницької роботи кафедри у зв'язку з ювілеєм університету.